

Concert Utrecht met recht

het Utrechts Kamerkoor
presenteert
een programma van Utrechtse componisten

dirigent: Bauwien van der Meer

Concert Utrecht met recht

PROGRAMMA

Hendrik Andriessen (1892 – 1981)	Sento nel core
Jetse Bremer	Utrecht door (2013)
Hendrik Andriessen (1892 – 1981)	Stornello
Willem Wander van Nieuwkerk	Hymne van Jacobus en Keervers (1999)
Herman Strategier (1912 – 1988)	Les compagnons de la Marjolaine
Monique Krüs	Denkend aan Holland (2019)
Louis Andriessen (1939 - 2021)	Un beau baiser
Willem Wander van Nieuwkerk	Ballade Utrecht met recht (2022)

OPTREDENS

zaterdag 24 september 11:00 uur, Woonlocatie Amerpoort Prinses Margriet-straat

zondag 25 september, 15:30 uur in Landhuis Oud Amelisweerd

zaterdagmiddag 5 november, Museum Speelklok

Inleiding

Het Utrechts Kamerkoor (UKK) zingt in het kader van de viering van Stad zonder muren, Utrecht 900 stadsrecht, werken van componisten komend uit en werkzaam in Utrecht. Het koor laat zo horen hoe levendig de vocale traditie is die de stad kenmerkt.

Het concert Utrecht met recht staat volledig in het teken van de viering van het feit dat de stad Utrecht 900 jaar geleden stadsrecht kreeg.

Op 2 juni 1122 gaf keizer Hendrik V na ruzie met bisschop Godebald de Utrechters namelijk stadsrechten. Daarmee werd Utrecht officieel een stad. Als bijna de eerste stad van het land. Utrecht was in de middeleeuwen zelfs de belangrijkste en grootste stad van de Noordelijke Nederlanden.

De viering van 900 jaar stadsrecht vindt plaats vanaf de Stadsdag op 2 juni tot en met Sint Maarten op 11 november. Thema van de viering is 'Stad zonder muren': open, betrokken, gastvrij en verbonden met elkaar. Precies tegenovergesteld aan een van de rechten die het stadsrecht bood, te weten het bouwen van een muur ter verdediging van de stad. Die bouw vond vanaf 1122 gestaag rondom Utrecht plaats tot in 1872 toen de Bijlhouwerstoren als laatste restant van de muur werd gesloopt en er een stad zonder muren resteerde.

Speciaal voor deze viering heeft het UKK dankzij subsidie van de stad een compositie kunnen laten vervaardigen: de ballade 'Utrecht met recht' (tekst Michiel Angenent, muziek Willem Wander van Nieuwkerk).

Het programma wordt in de feestperiode op diverse plekken ten gehore gebracht.

Het Utrechts Kamerkoor

Het Utrechts Kamerkoor is een gemengd klassiek koor dat op 6 januari 1952 onder de naam Viva la Musica werd opgericht. Het repertoire omvat een brede schakering aan werken uit de Europese koorliteratuur vanaf de Renaissance tot heden: hoofdzakelijk a capella werken in een thematische programmering. Omdat het koor een relatief kleine omvang heeft, voert het werken die voor een grotere bezetting bestemd zijn, in de vorm van projecten uit, waaraan gastzangers kunnen deelnemen. Het laatste concert dat zo is uitgevoerd was de Kanon Pokajanen van Arvo Pärt in de dorpskerk van Vorden en de Sint Willibrorduskerk in Utrecht (februari 2019).

Met enige regelmaat geeft UKK concerten en daarop bent u van harte welkom. Zo gaf het koor op 1 januari 2020 het tweejaarlijks Nieuwjaarsconcert in de Geertekerk. Dat programma had als thema Russische en Europese koormuziek in de 19-20e eeuw en bevatte stukken van Sviridov, Stravinsky, Rachmaninov, Schnittke, Pärt, Bruckner, Manneke, en Gjeilo. Op 21 november 2021 bracht het koor het concert *Troost* met muziek van Bach, Distler en Kukuck.

Op 1 januari 2023 staat het inmiddels traditionele tweejaarlijkse nieuwjaarsconcert van UKK gepland. Deze keer zal de muziek geconcentreerd zijn rond werken van Benjamin Britten. In het koor wordt dit concert ook al wel het 'bloemenconcert' genoemd. Dat belooft dus iets.

Verder bereidt het UKK met twee Belgische koren (Koor Floriaan uit Antwerpen o.l.v. Ada Bakelants, en het West-Vlaams dameskoor Zimra uit Izegem o.l.v. Diederik Glorieux) momenteel een project voor een gezamenlijk optreden om de twee jaar in elk van de drie steden voor. Het eerste optreden zal eind 2023 in Utrecht plaatsvinden. De koren laten speciaal voor deze gelegenheid een koortriptiek componeren. Hiervoor werden de Nederlandse componiste Mirjam de Wit en de Vlaamse tekstdichteres Veerle Demuynck gevraagd. De triptiek verbindt de drie koren met elkaar, op drie concerten, op drie verschillende locaties. De triptiek wordt een onderdeel van het concert. Daarnaast brengen de drie koren elk ook een eigen repertoire. Zowel voor de gemeenschappelijke compositie als voor het eigen repertoire wordt beroep gedaan op een instrumentaal ensemble.

UKK staat sinds drie jaar onder leiding van dirigent Bauwien van der Meer. Het koor telt momenteel 20 leden, maar bij de tenoren en baritons is verdere uitbreiding nog gewenst. UKK repeteert op de dinsdagavond van 19:45 uur tot 22:00 uur in de gym-

Concert Utrecht met recht

zaal van de basisschool De Odyssee aan de Homeruslaan 40, Utrecht. Verdere informatie over het koor vindt u op de website

(<https://www.utrechtstkamerkoor.nl/koor.html>). U kunt zich daar ook aanmelden voor de Nieuwsbrief, die met enige regelmaat verschijnt.

Wilt u lid van het koor worden, dan kunt zich via een contactformulier op de website aanmelden, maar u kunt zich ook rechtstreeks aanmelden via e-mailadres utrechtstkamerkoor@gmail.com.

Het Utrechts Kamerkoor heeft de volgende leden:

Sopranen

Anja van Velzen
Caroline de Boer
Ingrid Wiertz
Maike Schark
Yvonne van Iersel

Tenoren

Bert de Vries
Bert Damsma
Pim de Groot
Fred van der Puijl

Alten

Anneke van Wijk
Cilia van Thiel
Marjan Vernooy
Paulien Özdemir
Petra Moors
Xana van Jaarsveld

Bassen

Jacques Bedaux
Jan Douwstra
Michiel Angenent
Victor de Ruiter

Bauwien van der Meer

Na een afgeronde studie Kunstgeschiedenis studeerde Bauwien van der Meer zang aan het Koninklijk Conservatorium. Haar Master behaalde ze aan de Nieuwe Opera Academie. In 2015/2016 deed Bauwien de postmasteropleiding koordirectie aan het Utrechts Conservatorium bij Fokko Oldenhuis en Rob Vermeulen. In 2015 richtte zij het Nieuw Vocaal Ensemble op, bestaande uit een kleine groep gevorderde koorzangers. Sinds 2020 zingt ze in het Groot Omroepkoor. Bauwien is een veelvuldig gevraagde zangeres in het opera- en oratoriumrepertoire. Ze is tevens de vaste sopraan van vocaal kwartet Quatre Bouches en ze heeft een eigen trio: het Eisler Trio dat eigen bewerkingen speelt voor cello en gitaar en zang. Ook maakte ze haar feministische voorstelling: Fantastic Women.

Sinds april 2019 dirigeert Bauwien het Utrechts Kamerkoor.

PROGRAMMA

Hendrik Andriessen

Hendrik Andriessen, organist en componist, werd geboren in Haarlem in een artistiek gezin: zijn vader Nico was organist en zijn moeder Gesina Vester schilderes, broer Willem pianist en broer Mari beeldhouwer. In 1934 kwam Hendrik naar Utrecht als organist en dirigent in de Sint-Catharinakathedraal. Hij was daar ook docent aan de katholieke kerkmuziekschool en vanaf 1937 directeur van het Utrechts conservatorium. Vandaar dat wij de vrijheid hebben genomen om hem tot de Utrechtse componisten te rekenen. Zijn jongste zoon Louis werd daadwerkelijk in Utrecht geboren in 1939.

De *Tre canzoni*, waar wij de eerste twee van zingen, werden gecomponeerd in 1956 en opgedragen aan het Nederlands Kamerkoor olv Felix de Nobel. Ze passen in de traditie van het zestiende-eeuwse Italiaanse madrigaal.

Sento nel core

Sento nel core certo dolore
che la mia pace turbando va.

Splende una face che l'alma accende.
Se non è amore, amor sarà.

Ik voel in mijn hart een zekere smart
die mijn rust steeds verstoort.

Er schittert een fakkel die mijn ziel doet branden.
Als het geen liefde is, zal het liefde worden.

Jetse Bremer

Utrecht door

Tekst: Ruben van Gogh

Jetse Bremer is een Utrechtse dirigent en internationaal bekende componist en arrangeur. Alle genres komen aan bod in zijn creaties. De stijl varieert van jazz, pop tot klassiek en hedendaags. Hij componeerde in 2013 *Utrecht door* in opdracht van het kamerkoor Decibelle.

's Nachts trekt de gracht alle blikken naar beneden,
de huizen worden kades en je loopt niet maar je stroomt.
En voor je iets kan zeggen, ben je zomaar weggeleden,
een onbekende diepte in, waar niemand van je droomt.

's Nachts langs de gracht, hoor je 't schreeuwen van Romeinen,
al zijn we eeuwen verder, al was dit toen de Vecht.
Wanneer je achterom kijkt zie je schaduwen verdwijnen,
als 't in Utrecht donker wordt lijkt alles levensecht.

's Nachts gaat het verleden over in het heden,
onder deze maan hebben Romeinen gestaan,
hielden Fransen kantoor komt je de stad anders voor,
onder deze maan moet ook ik verder gaan, Utrecht door.

's Nachts bij de Dom hoor je fluisterende stemmen
elkaar geheimen delen die verwaaien met de wind
dan is het veel te laat om je verbeelding nog te remmen
omdat je in het donker eigen waangedachten vindt.

's Nachts gaat het verleden over in het heden,
onder deze maan hebben Spanjolen gestaan,
hielden Duitsers kantoor komt je de stad anders voor,
onder deze maan moet ook ik verder gaan, Utrecht door.

Naar de zon in de singels naar het licht op de daken
Utrecht door

Hendrik Andriessen

Stornello

Bella, bellina, quando vai per acqua,
la via della fontana ti favella;
e'l rusignol che canta per la macchia,
e'va dicendo che sei la più bella.

Sei la più bella e la più graziosina,
Sembri una rosa colta sulla spina;
sei la più bella e la più graziosetta,
sembri una rosa sulla spina fresca.

Mooi meisje, als je water gaat halen
spreekt de weg naar de bron je toe;
het is de nachtegaal die zingt in het kreupel-
hout, en die steeds zegt dat jij de mooiste
bent.

Jij bent de mooiste en de lieflijkste,
je lijkt op een roos, geplukt van de doorn,
jij bent de mooiste en de liefalligste,
je lijkt op een fris doornroosje

Willem Wander van Nieuwkerk

Willem Wander van Nieuwkerk, geboren in Amsterdam en woonachtig in Utrecht, is componist en was tot voor kort docent Nieuwe Muziek aan het Conservatorium van Amsterdam. Speciaal voor het jubileum **Utrecht 900 jaar stadsrecht** componeerde hij, op een tekst van ons koorlid Michiel Angenent, de ballade *Utrecht met recht*.

Het volgende lied is onderdeel van de 'Utrechtse Heiligenspiegel', een verzameling door Andries Govaart geschreven liederen rond de heiligen van de binnenstadskerken van Utrecht, op muziek gezet door Willem Wander van Nieuwkerk.

Keervers

Uw zon gezeefd door het venster,
Eeuwige wordt zichtbaar in deze tijd,
open onze ogen voor getuigen van Uw licht.

Hymne van Jacobus

Je roept mij uit, het strijdt in mij,
je lijft me in, je koopt me vrij.
Wie ben je die ons wijst, onthutst
Het kind in doodslaap wakker kust?
Je voert me mee de hoogte in,
je licht is jouw woord en je verbindt
de hemel, aarde, God en mens
een plaats naast jou, mijn hartewens.
Je bidt in je verlatenheid,
ik deel niet in je wanhoopsstrijd,
drink ik de kelk van lijden zwaar,
ga ik jouw weg, ben jij dan daar?
Leeg is het graf, je blijft bij ons,
je wijst de weg de angst voorbij,
verlicht door sterren in de nacht,
het beest, het zwaard, verliezen macht.
Geloofd zij God in heerlijkheid,
de kroongetuige van uw rijk,
Christus die leeft en ook de Geest,
die ons tot navolging beweegt.

Herman Strategier

Herman Strategier, componist, organist en dirigent, werd geboren in Arnhem. Net als zijn leermeester Andriessen was Herman ook zoon van een organist. Hij volgde lessen op de Utrechtse Kerkmuziekschool en was in 1949 de opvolger van Hendrik Andriessen als organist in de Utrechtse kathedraal. Daarnaast gaf hij les aan de conservatoria van Utrecht en Den Haag.

Hij schreef de *Trois Chansons* in opdracht van de Gemeente Amsterdam in 1965. Van deze liederen zingen wij *les compagnons de la Marjolaine*, van oorsprong een vrolijk Frans volkslied.

Les compagnons de la Marjolaine

Qu'est-ce qui passe ici si tard,
compagnons de la Marjolaine,
gai, gai, dessus le quai.
Ce sont les chevaliers du guet.
Que demandent ces chevaliers?
Une fillette à marier.

Wie komt hier zo laat langs,
compagnons de la Marjolaine,
vrolijk, vrolijk op de kade?
Het zijn de ridders van de wacht.
Wat vragen die ridders?
Een meisje om te trouwen.

Monique Krüs

Monique Krüs is een Utrechtse sopraan en componist met een lange carrière als operazangeres. Al vanaf jonge leeftijd componeerde ze. In opdracht van het vocaal ensemble The Gents schreef ze *Denkend aan Holland*. Aanvankelijk voor mannenkoor maar nu bewerkt voor SATB.

De sfeer in het lied sluit prachtig aan bij de dromerige tekst.

Denkend aan Holland

tekst: Hendrik Marsman 1899 – 1940

(Herinnering aan Holland)

Denkend aan Holland
zie ik breede rivieren
traag door oneindig
laagland gaan,
rijen ondenkbaar
ijle populieren
als hoge pluimen
aan den einder staan;
en in de geweldige
ruimte verzonken
de boerderijen
verspreid door het land,
boomgroepen, dorpen,
geknotte torens,
kerken en olmen
in een grootsch verband.
de lucht hangt er laag
en de zon wordt er langzaam
in grijze veelkleurige
dampen gesmoord,
en in alle gewesten
wordt de stem van het water
met zijn eeuwige rampen
gevreesd en gehoord.

Louis Andriessen (1939-2021)

Un beau baiser – Een fijne kus

Uit: de Opera George Sand (1983)

Tekst: Alfred de Musset – Uit: Madame la Marquise (1829)

Componist Louis Andriessen, geboren te Utrecht in 1939 en vanaf 1965 tot zijn dood woonachtig in Amsterdam is een van de belangrijkste Nederlandse componisten van de afgelopen eeuw, uit een roemrijk muzikaal geslacht, Hij schreef de opera George Sand voor Toneelgroep Baal. Dit poëtische werkje maakt daar deel van uit. De sensuele tekst komt uit een gedicht van Alfred de Musset, die later een stormachtige verhouding kreeg met de schrijfster Georges Sand. Photonen zong het eerder in de tv-serie Klem.

Un beau baiser

Donne-moi, ma belle maîtresse,
un beau baiser, car je te veux
raconter ma longue détresse,
en caressant tes beaux cheveux.

Geef me, mijn schone geliefde,
een fijne kus, want ik wil je
vertellen van mijn voortdurend lijden
terwijl ik je mooie haren streel

Concert Utrecht met recht

Willem Wander van Nieuwkerk

Ballade Utrecht met recht

1122-1872-2022

Tekst: Michiel Angenent

I

Weg zijn de muren die haar beschermden,
die zich zevenhonderdvijftig jaar
vanwege het buitenlands gevaar
over de oude stad ontfermden.

Castellum, burcht, bisschopsstad;
wal, muur, gracht.

Hendrik vijf of Godebald:

wie heeft er hier de macht?

Poorten en torens, bastions.

Kar, bus, trein,

nu heeft de Uithof tramstations,
omdat daar veel studenten zijn.

II

Weg ook de ronde Bijhouwerstoren,
honderdvijftig jaar terug geslecht.
De stad nam toen afstand van haar recht
maar werd zo wel gastvrij herboren.

Jacobi-, Buur-, Geertekerk;
pad, steeg, straat.

Stadsbestuur of gildemerk:

wie ruilt hier woord voor daad?

Kloosters, kastelen, kampement.

Huis, buurt, wijk,

nu Leidsche Rijn recht overend,
onttrokken aan het boerenrijk.

III

Weg alle ruzies uit het verleden,
met het stadsrecht is de Stichtenaar,
geboren na negenhonderd jaar,
zonder die muren ook tevreden

Janskerkhof, Dom, Tolsteegpoort;
kalk, zand, steen.

Plantenbak of rij-comfort:

wat wil toch iedereen?

Burgers, studenten, overheid.

Vaart, gracht, Vecht,

Nu Utrecht, stad van deze tijd,
waar iedereen het zijne zegt.

Utrecht met recht stad met recht

Utreg met reg

1122-1872-2022

Vertaling: Fred Nuwenhuis

I

Weg sijn de mure die haor beschermd
Die zig zeuehoned en vijftig jaor
Vanweege t buiteloandse gevaor
Ove de ouwe stat ontfermd

Castelum, burg, bisschopstat

Wall, muur, grag

Hendrik vijf of Goadebalt:

Wie heef er hier de maogt?

Poarten en Toarens, bastioans.

Kaor, bus, trein,

Nu heef de uthoaf trem stasjons,
Omdat daor veel studente sijn.

II

Weg ook de ronde Bijhouerstore,
Honed en vijftig jaor teerug gesleg
De stoad nam toen afstaond van haor reg,
Maor wed so welgasvrij herboare

Jacoabi, Buur en Geartekerek;

Poad, steeg, straot

Stoadsbestuur of gildemerek

Wie ruilt hier word voar daod?

Kloastes, kaosteele, koampement

Huis, beurt, weijk,

Nu leidse Reijn reg oaverend

Ontroakke an t Boerereijk

III

Weg oalle rusies uittet verleede
Met t stoadsreg is de stigtenaor,
Geboore na neegen honded jaor,
Sonde die mure ook tevreje

Jaonskerekhof, Dom, tolsteegpoort;
Kalk, zand, steen.

Ploantebak of rij-coamfoort:

Woa wil tog iedereen.?

Burges, studente, oaverheid.

Voart, grag, Veg.

Nu Utereg, stoad van dese tijd,

Woaar iedereen t zijne zeg.

Utereg met reg stoad met reg.

Nieuwsbrief UKK

Hebt u genoten van het concert en smaakt het naar meer?

Bij de ingang van de kerk ligt een lijst waarop u zich kunt opgeven voor onze nieuwsbrief. Of ga naar www.utrechtskamerkoor.nl en schrijf u in.

Elke tiende aanmelder ontvangt een gratis concertkaartje!

Vrienden van het Utrechts Kamerkoor

Het optreden van het Utrechts Kamerkoor wordt mede mogelijk gemaakt door de bijdrage van onze Vrienden van het Utrechts Kamerkoor. Deze steun hebben we hard nodig. Ook u kunt zich aansluiten bij de “Vrienden van het Utrechts Kamerkoor”. Met een kleine financiële bijdrage steunt u het Utrechts Kamerkoor bij haar activiteiten, en wordt u op de hoogte gehouden van haar concerten.

Natuurlijk wordt u als Vriend uitgenodigd om de door ons zelf georganiseerde concerten te bezoeken tegen een gereduceerde prijs. Er wordt een stoel voor u gereserveerd. U wordt Vriend van het Utrechts Kamerkoor door jaarlijks een bijdrage van ten minste € 25 over te maken op rekeningnummer NL92 INGB 0002 3073 52 t.n.v. Utrechts Kamerkoor te Utrecht, onder vermelding van “Vriend van het Utrechts Kamerkoor” en uw e-mailadres.